Mida pead teadma pindala- ja loomatoetuste kohta?

KAIRI KAASIK
PRIA TOETUSE TEENUSE ARENDAMISE BÜROO TEENUSEJUHT

Mais algab taas põlluharijate ja loomapidajate poolt igal aastal oodatud pindalapõhiste ja maaelu arengu loomapõhiste toetuste taotluste vastuvõtt. Sel aastal saab taotleda samu uue programmperioodi toetusi, mida eelmiselgi aastal. Maaelu arengukava 2014–2020 pindala- ja loomapõhiseid toetusi enam taotleda ei saa.

Samas on mitmed nõuded muutunud, palume taotlejatel kindlasti sellele tähelepanu pöörata. Allpool toon välja olulisemad muudatused. Kõikide toetuse nõuete ja muudatuste kohta leiab infot PRIA kodulehelt www.pria.ee vastava toetuse alamlehelt.

Esimest korda saab kasutada eeltäidetud taotlusvormi

Taotlejatel, kes taotlesid pindalatoetusi ka 2024. aastal, on tänavu võimalik e-PRIA-s pindalatoetuste taotlust täitma asudes valida, kas kasutada 2024. aasta taotlemise andmetega eeltäidetud taotlusvormi või eeltäitmata vormi. Eeltäidetud taotlusvorm sobib eelkõige taotlejatele, kellel pole võrreldes eelmise aastaga palju muudatusi toimunud. Eeltäidetud taotlusvormile kuvatakse samad valikud ja taotlemise märked, mis taotleja oli teinud eelmisel aastal.

Eeltäidetud taotluse andmed tuleb enne taotluse esitamist hoolikalt üle kontrollida – muutunud võivad olla külvatud põllumajanduskultuurid, vahekultuurid, põllu kasutamise otstarve, taimekaitsevahendite kasutamine, taotlusalused loomaliigid jm. Kui need jäävad parandamata, siis võib see kaasa tuua toetuste vähendusi, kui olukord ei vasta tegelikkusele.

Need, kes valivad eeltäitmata taotlusvormi, peavad kõik taotlemise märked ise tegema.

Täita tuleb sotsiaalse tingimuslikkuse nõudeid

1. jaanuarist seoti pindala- ja loomatoetuste täies mahus saamine töö- ja tööhõivetingimuste ehk sotsiaalse tingimuslikkuse nõuete täitmisega. Nõuded kehtivad tööandjale juba praegu ja midagi uut ei lisandu.

Nõuete täitmist kontrollib ka edaspidi Tööinspektsioon (TI) senise töökorralduse alusel, täiendavat kontrolli toetuste taotlemisega seoses ei tehta.

Kui TI tuvastab oma tavapärase kontrolli käigus põllumajandustoetusi taotleva ettevõtja töö- või tööhõivetingimustega seotud nõude rikkumise, ei teavita ta sellest PRIA-t kohe. Kui ettevõtja rikkumise etteantud aja jooksul vabatahtlikult kõrvaldab ja teavitab sellest ka TI-d, siis ei loeta rikkumist sotsiaalse tingimuslikkuse rikkumiseks ning toetust ei vähendata. Kui aga puuduseid ei kõrvaldata, teeb TI taotlejale ettekirjutuse ja siis teavitatakse sellest ka PRIA-t.

Sõltuvalt nõude rikkumise olulisusest vähendatakse pindala- ja loomapõhiseid toetusi üldjuhul 1–5% võrra.

Lämmastikubilansi peavad koostama need KSM toetuse taotlejad, kelle põldudel kasvab põhikultuurina nisu. Foto: Shutterstock

15.05
algab pindalapõhiste ja maaelu arengu loomapõhiste toetuste taotluste vastuvõtt, mis kestab 16. juunini.

Ökoalade toetuse (ÖKO) nõuded muutuvad

- Käesolevast aastast ei ole lubatud määratleda ökoaladena ainult lämmastikku siduvaid põllumajanduskultuure. Edaspidi võivad need põllumajanduskultuurid moodustada kuni 50% kõigist määratletud ökoaladest. Tänavusest aastast lähevad rohumaariba arvestusse kuni 18-meetrised rohumaaribad.
- Muutunud on ÖKO toetuse minimaalsed ja maksimaalsed ühikumäärad.

Põllusaared on toetusõiguslikud ka põllumaa servas

Maa heas põllumajandus- ja keskkonnaseisundis hoidmise nõudes (HPK) nr 8, mis reguleerib maastikuelementide säilitamist, on muutunud põllusaare käsitlus. Edaspidi on säilitatav maastikuelement ka põllusaar, mis külgneb põllumaaga. Varem loeti säilitatavaks ja toetusõiguslikuks maastikuelemendiks ainult põllusaar, mis oli põllumaaga ümbritsetud. Põllusaar ei sobi säilitatavaks maastikuelemendiks juhul, kui ta külgneb sellise ala või maastikule iseloomuliku vormiga, mille suhtes ta pole selgesti eristatav (näiteks metsa äär).

Põllusaar saab külgneda näiteks teede, veekogude, õuealade või teiste maakasutuse tüüpidega (püsirohumaa, püsikultuurid).

Iva, KSM ja N-bilanss

Iva äpiga saab taotleja saata PRIA-le fotosid põldude olukorra näitamiseks.

Iva äpiga saab taotleja saata PRIA-le fotosid põldude olukorra täpsustamiseks. Nüüd on Iva äppi kasutades võimalik oma põldudest fotosid teha ka ennetavalt ja need hiljem laekunud fotoülesandega PRIA-le saata.

Keskkonnasõbraliku majandamise toetuse (KSM) taotlejatele kehtib nõue, et nad peavad põllust foto tegema just Iva äpiga. Foto tuleb teha orgaanilise multši lisategevuse puhul, aga sellest aastast ka maasikaridades multši kasutamise ja vahekultuuride kasvatamise lisategevuse taotlemisel, et tõendada nõuete täitmist. Neil juhtudel saadetakse taotlejatele automaatsed fotoülesanded. Laekunud fotosid hindab tehisintellekt. Juhime tähelepanu, et fotode saatmata jätmine toob kaasa toetuse vähendamise.

Sellel aastal võtab Iva äpi kasutusele ka Põllumajandus- ja Toiduamet, kes hakkab fotoülesandeid kasutama mahepõllumajandusliku taimekasvatuse toetuse kontrollides.

KSM toetuse taotlejad peavad täitma e-põlluraamatut

KSM toetuse saamiseks tuleb taotlejatel põlluraamatut täita elektroonselt. Nõue hakkas kehtima eelmise aasta 15. juulil. Sel aastal on nõuet täiendatud ja taotlejad peavad 1. maist kasutama sellist elektroonset põlluraamatut, mis on liidestatud PRIA põldude haldamise teenusega, või siis kasutamagi PRIA e-põlluraamatut.

> “KSM toetuse taotlejad peavad 1. maist kasutama sellist elektroonset põlluraamatut, mis on liidestatud PRIA põldude haldamise teenusega, või kasutamagi PRIA e-põlluraamatut.

Eesti suuremad teenusepakkujad on märku andnud, et jõuavad oma ühendused 1. maiks välja arendada. Info teenusepakkujate kohta avaldatakse PRIA kodulehel aprilli jooksul. Taotlejad saavad oma teenusepakkujatega ka ise suhelda ning uurida, kas nemad on 1. maiks PRIA teenusega liidestunud.

Kui KSM-i taotleja kasutab liidestunud teenusepakkuja teenust, siis peab ta oma põlluraamatu andmeid PRIA-ga jagama vastavalt kasutatava tarkvara tehnilisele lahendusele. See tähendab, et andmevahetus eratarkvara ja PRIA e-põlluraamatu vahel toimub ainult kliendi teadmisel ja aktiivsel osalusel. Kui põllupidaja kasutab PRIA e-põlluraamatut, siis ei ole täiendavalt midagi vaja teha. Kui taotleja kasutab elektroonset põlluraamatut, mis PRIA süsteemiga 1. maiks ei liidestu, aga ta soovib KSM toetust taotleda, siis peab ta hakkama kasutama kas PRIA e-teenust või mõnda ühendatud eratarkvara.

Nisukasvataja peab koostama lämmastikubilansi

Lämmastiku- ehk N-bilansi koostamine on KSM toetuse taotlejale kehtiv nõue, mis 2025. aastal kohaldub üksnes põldudele, kus kasvatatakse põhikultuurina nisu. Nõude täitmine eeldab e-põlluraamatusse kantud andmeid ja tulemus arvutatakse e-põlluraamatus automaatselt. Kui taotleja kasutab PRIA-ga liidestatud eratarkvara, siis piisab, kui andmed edastatakse e-PRIA-sse, rohkem midagi teha ei ole vaja.

Oluline on, et e-põlluraamat on korrektselt täidetud ja sisaldab saagikuse andmeid. Kui N-bilansi tulemus on KSM taotlejal arvutatud hiljemalt kohustuseaasta 1. detsembriks, siis loetakse toetuse nõue täidetuks.

N-bilansi tulemus on soovitus, mille võib võtta aluseks väetiste optimaalsemal kasutamisel. Lõplikud otsused, mida ja kuidas põllul majandada, teeb põlluharija ise. Arvestada tuleb ka põllu eripäradega ja lähtuda seaduse normidest.

Esinduste külastamiseks broneeri aeg

PRIA maakondlikud esindused on avatud ainult eelneva broneeringu alusel. Sobiva aja esinduse külastamiseks saab valida kas esmaspäevaks, teisipäevaks, kolmapäevaks või neljapäevaks. Kohtumise broneerimine on lihtne – seda saab teha PRIA kodulehe broneerimissüsteemi kaudu aadressil pria.ee/broneering.